

Asia: VN/18003/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulain lupamääräysten tarkistamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne kaivostoimintaa koskevasta lupamääräysten tarkistamismenettelystä (71 §): Er åsikt om förfarandet för översyn av tillståndsvillkoren för gruvdrift (71 §):

Luonnonsuojeluliiton näkemyksen mukaan ympäristönsuojelulain (YSL, 527/2014) lupamääräysten tarkistamismenettelyä koskeva säännös (71 §) tulisi palauttaa koskemaan laajemmin kaikkea ympäristöluvan alaista toimintaa. Siten valittua rajausta koskemaan vain kaivos- ja rikastustoimintaa ei katsota perustelluksi. Esitetty sääntely poikkeaa oleellisesti ympäristönsuojelulain mukaisesta sääntelystä jossa ei lähtökohtaisesti erotella toimintoja ja niitä koskevia menettelyjä.

Ympäristölupamääräysten ajantasaisuus sekä ympäristönsuojelun korkean tason ylläpitäminen ovat tavoitteita, joita tulisi edistää ympäristöluvista kaikilla toimialoilla. Lisäksi toiminnanharjoittajien yhdenvertaisen kohtelun vaatimus täyttyisi paremmin sääntelyn laajemmalla palauttamisella. Esityksestä seuraa kaivostoiminnan erityisluonteen korostuminen ympäristölupamenettelyssä, vaikka esitettyjä tavoitteita voitaisiin pitää perusteltuna laajemmin ympäristöluvan alaisessa toiminnassa.

Luonnonsuojeluliitto pitää esitysluonnoksessa olevia perustelujen täydennyksiä kannatettavana, kuten sen julkilausumista, että ehdotettu sääntely ympäristönsuojelulain 71 § ei poista jälkikäteistä valvontaa ja sen mukaista luvanmuuttamistarpeen arviointia. Nykyisessä järjestelmässä valvontaviranomaisen on arvioitava YSL 89 §:n mukainen luvan muuttamisen tarve säännöllisessä valvonnassa. Muuttamista voivat hakea luvanhaltija, viranomainen tai esim ympäristöjärjestö. Tämä on kuitenkin harkinnanvaraista eikä takaa lupamääräysten systemaattista ajantasaistamista. Tämä järjestelmä on esityksen mukaan tarkoitus säilyttää jolloin YSL 71 §:n sääntely olisi lisäistä, rajoittuen kaivostoimintaan.

Ehdotuksen mukaan rajaamalla menettely vain yhteen toimialaan, sillä minimoidaan menettelystä aiheutuva hallinnollinen taakka niin viranomaisille kuin toiminnanharjoittajillekin. Esityksessä siten julkilausutaan kaivosteollisuuden erityisasema toimialana sekä tuodaan oikeuskäytännön kautta

niitä haasteita, joita vanhan sääntelyn poistaminen on aiheuttanut, kuten ympäristöluvan hylkäämisen riskin.

Ennakoitavuutta ympäristölupamenettelyssä voidaan pitää tavoiteltavana lähtökohtana niin lupanhaltijan kuin ympäristönsuojelun näkökulmasta. Siten tarkistamismenettelyn rajaaminen sekä kynnyksen nostaminen voi rajoittaa ennakoitavuuden toteutumista sekä riittävien selvitysten laatimisen arviointia luvanmyöntämisen edellytysten harkinnassa.

Luonnonsuojeluliitto pitää kuitenkin hyvänä, että sääntelyllä ei puututtaisi millään tavalla luvan myöntämisen edellytyksiin ja että myös lupamääräysten tarkistamista koskevassa päätöksessä lupamääräykset on asetettava siten, että luvan myöntämisen edellytykset edelleen täyttyvät.

Esityksessä viitataan, että lupamääräysten tarkistamismenettelyä voitaisiin käyttää prosessuaalisesti siten hyväksi, että viranomainen pystyy toteuttamaan strategisille hankkeille kriittisten raaka-aineiden asetuksessa asetettujen lupamenettelyn määräaikojen toteutumisen kun selvityksiä voitaisiin täydentää myös myöhemmässä luvan tarkistamisen vaiheessa. Luonnonsuojeluliitto pitää ongelmallisena, mikäli ympäristönsuojelutavoitteen näkökulmasta menettely johtaisi määräajan noudattamisesta johtuvaan riittämättömiin selvityksiin, ympäristöriskiin ja luvan myöntämiseen.

Voitte esittää tässä muut kommenttinne esitysluonnoksesta:

Här kan ni lämna era övriga kommentarer om utkastet till proposition:

-

Keski-Lusa Satu
Suomen luonnonsuojeluliitto ry